

JESÚS MASSIP

CARLES RIBA I "GEMINIS"

La ciutat de Tortosa ha l'homenajat recentment a Manuel Pérez Bonfill i el seu Ajuntament el va declarar Fill Predilecte, mentre que Emigdi Subirats ha remogut novament cel i terra per a publicar les proses castellanes de l'escriptor que porten per nom Hemingway, amb la col·laboració de Ricard Gascón, Josep Maria Franquet, Frederic Mauri i Dolors Queralt, que en tot moment van aportar el seu entusiasme i predisposició, donant tota classe de facilitats.

Resulta que fa un parell de mesos l'Emigdi va tenir la gentilesa de fer-me a mans un poema ri de Roc Llop i Convalia, a la vegada, que li facilitava el número tres de la revista cultural rapitenca Tressmall, en que hi va col·laborar Pérez Bonfill; però mirant al cap dels anys (estem parlant del juny del 1993) en aquest número vaig trobar la col·laboració de Jesús Massip en un article dedicat a Carles Riba. Un article que podem qualificar d'excepcional, ja que explica la seva relació amb el poeta i la seva dona, que van venir a Tortosa i Riba va rememorar la Tortosa del seu pare, ja que havia nascut aquí. El re-

cord mes emotiu que guardo de Massip és haver anat amb el seu cotxe a tota velocitat pels carrers de Tortosa, on ens dirigíem a un restaurant de Ferreries per arribar a temps, ja que celebràvem l'aparició del segon volum dels Homenots del Sud de Xavier Garcia. Era el 20 de març del 2004 i compartia taula amb el propi Massip, l'historiador rapitenc Lluís Millán, Xavier Garcia i l'intel·lectual tortosí Josep Maria Franquet. Ho vam passar molt

“ARRAN DE LA MORT DE CARLES RIBA VAN PUBLICAR LA SEVA ESQUELA MORTUÒRIA EL JULIOL DEL 1959 EN CATALÀ, QUAN ELS DIARIS DE BARCELONA MAI NO HO HAVIEN FET”

bé, perquè entre altres temes vam parlar sobre qui era l'autor del poema que diu "Río Duero, Río Duero, nadie a acompañarte baja..." Gerardo Diego i Antonio Machado van sortir a escena, ja que eren els dos escollits i vam fer una aposta (ens jugàvem una paella) per a veure qui era aquest autor. Vam guanyar Franquet i jo, ja que, efectivament aquest autor és Gerardo Diego. Posteriorment he sabut que Franquet és un especialista en poesia castellana.

Però més enllà d'aquesta anècdota voldria parlar de la relació de Massip amb "Gèminis". A Tresmall ens diu que arran de la mort de Carles Riba van publicar la seva esquela mortuòria el juliol del 1959 en català, quan els diaris de Barcelona no ho havien fet i que era la primera vegada que una esquela era publicada en un periòdic català, i que tant la Vanguardia com el Diario de Barcelona ho havien fet en castellà. Però el més digne, valent i sorprenent és que van fer una trampa monumental a la censura franquista en la necrològica que acompanyava l'esquela. Copio textualment en interès del lector i que sigui el mateix Jesús Massip el qui parli: "Vam fer caure una coma quan entrava a la màquina la primera plana del número 40 de Gèmi-

[illegible]

nis (l'article "naturalment" estava escrit en castellà) i on deia: "Alma claríssima, voz lírica y humana de la patria, intransigente mantenedor de tantas cosas, trabajador humilde de la cultura, cabeza insigne, símbolo vivo de la lengua, oprimida voz del tiempo"; en caure la coma que anava darrere de lengua i com haviem deixat un espai darrere d'oprimida, es podia llegir com volíem: "Símbolo vivo de la lengua".

gua oprimida, voz del tiempo". D'aquesta forma Jesús Massip, Gerard Vergès i tots els magnífics col·laboradors del juliol del 1959 van marcar un gol d'antologia que Leo Messi hagués firmat i Geminis demostrava una vegada més la seva insubornable catalanitat en pro de Tortosa i del país.

Entranyable, estimat i simpàtic Jesús Massip! Moltes felicitats en el teu 93 aniversari.